

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-6 szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy órára ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

— kiadóhivatalban fogadtatnak el
— Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 5. szám.

Hétfő, január 8.

A megyei gazdasági egyesület közgyűlése.

Nagybecskerek, január 8.

A torontálvármegyei gazdasági egyesület tegnap tartotta rendes évi közgyűlését a vármegyházán gróf Csekonic Endre v. b. t. t. elnökle alatt.

A közgyűlés fölött lehetetlen egyszerű tudósítás formájában elsiklani, nemcsak a vármegye agrikultur volta miatt, de azért is, mert a gazdasági egyesület olyan jelentős tényező a vármegye életében, amelynek működésére mindig különös súlyt kell helyeznünk.

És amidőn ide a lap élére szegezünk a közgyűlésről szóló tudósításunkat, méltóbb helyet aligha találhatunk erre, mert amint az egyesület igazgatóságának jelentéséből mindenki örömmel, konszátá hatja, az egyesület úgy mint eddig, ezuttal is oly kiváló működést folytatott és e működésében olyan eredményeket mutathat föl, amelyek nagy mértékben hozzájárultak vármegyénk gazdasági életének fejlődéséhez.

És a midőn ilyen működést és eredményeket a mai szomorú politikai viszonyok meddőségében kétszeres örömmel konstatalhatunk, kétségtelen, hogy az érdem oroszlanrésze ezért a gazdasági egyesület agilis és buzgó vezetőségét illeti, nevezetesen pedig az egyet érdeműs kivaló elnökét Csekonic Endre gróf valóságos belső titkos tanácsost. Az ő szeretetteljes, körültekintő gondoskodása, melylyel a gazdasági egyesület hatáskörébe tartozó ügyeket körülvette és az egyesület működését irányította, nagy ereje volt a vármegyei gazdasági egyesületnek. Hogy Csekonic Endre gróf ebbeli munkálkodását még jobban méltassuk, attól fölment magának a közgyűlésnek ovációja, melylyel tegnap elnökét körülvette. Ebben az ovációban egyértelműleg részt vett a vármegyei gazdasági egyesület, a nagyobb birtokosok úgy mint a kisczardák, a legeszebb méltatása és elismerése Csekonic Endre gróf v. b. t. t. érdemeinek.

Hü és buzgó segítőtársa volt az elnöknek az egyesület vezetősége, igazgatósága s ezek között az egyesület érdemes és jeles titkára, Marton Andor, aki mindig egész odaadással igyekezett a gazdasági egyesületet és a gazdasági egyesületet szolgálni. Méltón megérdemelte tehát Marton Andor szintén azt az elismerést, amelyet tegnap úgy az elnök, mint a közgyűlés neki kifejezett s ez az elismerés bizonyára csak fokozni fogja érdemes munkásságát.

Most pedig adjuk itt a közgyűlésről szóló tudósításunkat:

A közgyűlésen megjelentek: Csekonic Endre gróf egyesületi elnök, Ronay Ernő és br. Csávossy Gyula alelnökök, dr. Annau Ernő, Baar József, Babics József, Bauer Henrik, ifj. Bobor Gyula, Binder Viktor, Baló András, Becker Mátyás, Bauer Mihály, Bartl János, Czerna Tibor, dr. Dollimánics Lajos, ifj. Daniel Pál, dr. Farkas Gyula, Fraunhofer Tamás, Fiedler Mihály, ifj. Frey Gusztáv, dr. Grandjean József, Gyertyánffy Andor, dr. Gyertyánffy László, báró Hauser Károly, Jankó Ágoston, Jakabházy Béla s. titkár, Koszó János, Lauter Miklós, Marton Andor titkár, Mayer Rezső, Mencez Lipót, Mihels Mihály, Neurohr József, Neurohr Mihály, Orsó Gáspár, Poroszkay Béla, dr. Pollák Viktor, Petrás György, Reitter Oszkár, Sándor Kálmán, Solymos Gusztáv, Steyer István, Steinitzer Géza, Semsey Gyula, Schuld Mátyás, Strunk János, Schwartz János, Schneider János, Szegfű Sándor, Treisz József, Treisz Mihály, Unterreiner Péter, dr. Vinczebidy Ernő, Wattay Dezső, Wattay Miklós, Weisz

János, Wild Ernő, Weress Kelemen, Willing József, Weiszmann Henrik, Wild Miklós, Weiszmann Miklós, Zsáros József egyesületi tagok.

Csekonic Endre gróf v. b. t. t. d. e. 10 órakor nyitotta meg az ülést, megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket s köszöntét fejezte ki, hogy ilyen nagy számban jelentek meg s erre különösen nagy súlyt helyez, mert az egyesület sikeres tevékenységének biztosítékát abban látja, ha a tagtársak az elnökségnek a mezőgazdaság fejlesztésére törekvő tevékenységét támogatják s az egyesület ügyei iránt érdeklődéssel viselkednek. Ezután áttért az egyesület múlt évi működésének ismertetésére, melynek keretében az elismerés hangján emelte ki Marton Andor egyesületi titkár buzgó tevékenységét (Általános éljenzés). Az egyesület múlt évi működését rövid keretben a következőleg ismertette:

1. Miként az előző években, úgy az elmúlt esztendőben is kezére jartunk földmives gazdáinknak, hogy megfelelő tenyészanyagot szerezhessenek be. E cél elérésére az 1905. évben Nagybecskerek város földmives gazdáinak 14650 kor., Felsőmuzslya gazdáinak 46726 kor. 66 filler, Torontál-Ujvár kisczardáinak 4000 kor., Torontál-Szécsány gazdáinak 8610 kor., Nagytőszeg gazdáinak 13000 kor., a csenei gazdáinak 20000 kor., összesen 106986 kor. 66 filler kölcsönt nyújtottunk tenyésztehenek bevásárlására.

2. Felsőmuzslya, Öregfalva, Ó-Béba, Újszentiván, Bánlak, Szentpéter, Révaufalu, Sárafalva, Torontál-Szécsány, Istvánföld, Csávós, Keresztes és Cerna községek számára kedvezményes ár és részletfizetés mellett tenyészteheneket szerez-tünk be.

3. A községek tenyészbika és tenyészkan szükségletét az állattenyésztési felügyelőségnel közvetítettük.

4. Zsombolyán tenyészbika-vásárt rendeztünk.

5. Lovrinban és Nagybecskereken lódíjazást rendeztünk.

6. A torontálmegyei agarász és lovasegylet nagykikindai lövészversenyének díjaihoz 400 koronával, a nagybecskereki lövészverseny díjaihoz 300 koronával, a pancsovai lövészverseny díjaihoz 200 koronával, a pancsovai szarvasmarhakiállítás díjaihoz pedig 200 koronával járultunk hozzá.

7. A torontálujvári tejszövetkezet tagjainak 20 darab, az újszentiváni tejszövetkezet tagjainak 10 darab jorkshiri tenyésztehenet szerez-tünk hitelezési eljárással. Ezen kocák a földmivélés-ügyi minisztérium által Angliából importáltak.

8. Öszentivánon tejszövetkezetet alakítottunk, mely által tejszövetkezeteink száma 45-re emelkedett.

9. Nagybecskereken tenyészbaromfi-vásárt rendeztünk, melyen 629 db tenyészbaromfi adatott el. Köztenyésztésre kiosztottunk 249 db tenyészbaromfi.

10. Vizesdán, Kis-Oroszon, Ittvárnokon és Bocsaon gazdakört alakítottunk. Jelenleg egyesületünk kötelekbe 21 gazdakör tartozik.

11. A pancsovai kiállítás megtekintésére kisczardákkal csoportos kirándulást rendeztünk; ezen csoportos kirándulók számára féláru utazási jegyet szerez-tünk.

12. Perjámos, Ittvárnok és Bégaszentgyörgy kisczardái számára a földmivélésügyi minisztérium révén olasz kendermagot, márok számára rigai lenmagot szerez-tünk be, közvetítettük a buza-vetőmag beszerzést, továbbá mütrágya, rézgalic, gyümölcsfák, diszfák és szőlőkarók beszerzését.

13. 7 gazdasági cseledet és 7 gazdasági munkást, kik majdnem emberöltőnyi ideig szolgáltak egy helyen hűséggel és szorgalommal, jutalmazásra előterjesztettünk.

14. Felvetettük ismételtlen egy megyei cukorgyár létesítésének eszméjét s a terv megvalósítása érdekében teljes erőnkkel munkába is léptünk, de ezen törekvésünket ez időszertint még megvalósítani nem sikerült.

15. Törökbecsén szövetkezeti kenderki-készítő telep létesítésének vetettük meg alapját.

16. Ittvárnok és Bégaszentgyörgy gazdái számára közös mükenderzátót létesítettünk, melynek építési összes költségeit a földmivélés-ügyi minisztérium viseli.

17. Létesítettünk két gőzeke szövetkezetet, melyek mindegyike számára 40.000—40.000 kor. 2%-os kölcsönt szerez-tünk az országos beruhá-zási alaphól. Egy harmadik gőzeke szövetkezet-nek az alakítása folyamatban van.

18. Magyarpadén, Bocsaon és Écskán házi-ipari tanfolyamot rendeztünk.

19. A földmivélésügyi minisztérium 4000 kor. értékű házi ipari cikkek megrendelését bonyolítottuk le. Ezen házi ipari tárgyakat oly községekben készítettük, amelyekben már korábban házi ipari tanfolyamokat rendeztünk, mialtal módot nyújtottunk éppen a legszegényebb embereknek téli kereselforrásra.

20. 19 gazdakörben és 16bb községben téli gazdasági előadásokat, az écskai gazdakörben pedig gazdasági tanfolyamot tartottunk.

21. Lépéseket tettünk, hogy Nagybecskereken egy teigazdasági munkásképző iskola létesíttessék.

22. Katonai célra alkalmas lovak vásárlása céljából kezére jartunk a szegedi lószorozó bizott-ságnak.

23. Nagybecskereken egy lópatkolási tanfolyam rendezésére megtettük az előmunkálatokat.

24. Écskán paraszti mialtagzadaságot létesít-tünk.

A közgyűlés a bemutatott elnök jelentést, melyet tekintettel a nagy számban jelenlevő német-ajku tagtársakra, Csekonic Endre gróf elnök német nyelven is előadott, a közgyűlés lelkes éljenzéssel vette tudomásul s „éljen az elnök” felkiáltással fejezték ki a tagok az elnök iránti tiszteletüket és köszönetüket.

A tárgysorozat 2-ik pontját az 1905-iki számadások megvizsgálása céljából kiküldendő bizott-sági tagok megválasztása képezte. Az elnök indítványára egyhangulag megválasztottak Bezuk Lajos, Lauter Miklós és Neurohr Mihály.

Ezután Neurohr Mihály beterjesztette a jelentését az 1905. évi számadások megvizsgálásáról, melynek értelmében a közgyűlés a száma-dási felmentvényt megadta.

Az 1906. évi költségelirányzat 6298 korona kiadással és 6300 korona bevétellel állapított meg és megbízott az elnökség, hogy a lötenyész-tési és az állattenyésztési alaphól, azoknak jövedelme arányában az állatdíjazásokhoz szük-séges összegeket kiutalványozza.

A gazdasági éves cseledékről készített szabályrendelet tervezetet, melyet az igazgató-választmány az előző napon délután 6 órakor tartott ülésen részletesen megvitatta, a választ-mány által előterjesztett szövegében egyhangulag elfogadta. (A választmányi ülés lefolyásáról szóló tudósításunkat helyszüke miatt lapunk holnapi számában fogjuk ismertetni.)

Uj tagokul felvételtek: Binder Győző Nagybecskerek, Menyhart István Nagybecskerek, dr. Annau Ernő Nagybecskerek, Weisz János Nagymargitta, Mikleá Trifon Révaufalu, dr. Pollákovits Mátyás Csebza, Jagodics Bogumil Kanak, Hirschler Ernő Magyarpadé, Wigner Lajos Mokris, Löwy Zsigmond Nagybecskerek, báró Hauser Károly Nagykikinda, Rothsching Miklós Jánosföld, Braun Ártin Nagybecskerek, Wattay Miklós Nagybecskerek, Wattay Dezső Nagybecskerek, Mayer Rezső Nagybecskerek, Wippen Frigyes Écska, dr. Pollák Viktor Nagybecskerek, Kamp-ler Albert tisztartó Törökbecse, továbbá a követ-kező hitelszövetkezetek: Csene, Tóba, Ittvárnok-Rogendorf, Gyülvész, Szécsényfalva, Istvánföld, Perjámos, Németnagyszentmiklós, Tiszaszentmiklós és Majdán.

Ezután szóra emelkedett dr. Gyertyánffy László s lendületes szavakban méltatta az elnök-ség által bemutatott jelentés alapján az egyesület-nek sokó dalu és fáradságos munkásságát, mely előtt, midőn tisztelettel meghajol, egyben sajnálatát fejezi ki afelett, hogy az egyesület nem rendelkezik annyi anyagi eszközök felett, melyek felett méltán rendelkeznie kellene. Ez okból azon javaslatot terjeszti elő, hogy kéressék fel az el-nökség, hogy terjesztszen elő beadványt a vár-megye törvényhatósági bizottságához, hogy a miként már Temes- és Bácsmegyében is meg-tettek, úgy vármegyénkben is engedéssék át az ebadó a gazdasági egyesületeknek évenkénti sub-vencióként, vagy ha ez nem volna lehetséges, úgy vessen ki a törvényhatósági bizottság 1/2%-os megyei pótdátot s ezt bocsassa a vármegye a gazdasági egyesületnek rendelkezésére. Mert né-zete szerint ez egy oly hasznos beruházás leend, mely sokszorosan meg fogja teremni gyümölcsét. (Általános éljenzés.)

Babics József elvi szempontból örömmel hozzájárul dr. Gyertyánffy László indítványához, de mivel úgy tudja, hogy a vármegyei ebadó jövedelme le van már foglalva, ennél fogva azt

ajánlja, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága valamely más alaptól bocsásson a gazdasági egyesületnek rendelkezésére évenkénti anyagi támogatást. Ezt rendkívül fontosnak és hasznosnak gondolja, mert ezáltal, egyebet nem említve, megvalósítható volna a járási gazdasági elődói intézmény is, amelynek pedig nagy hordereje lenne.

Az ügy felkarolását melegen ajánlja. Poroszkay Béla szintén a legmelegebben üdvözlő Gyertyáffy indítványát, a kivétel szempontjából azonban azt ajánlja, hogy az előadás a törvényhatósági bizottsághoz benyújtandó kérelmében ne nevezze meg a forrást, a melyből az évenkénti támogatást kérelmezi, hanem ennek megválasztását a vármegye alispánjára bizza. (Helyeslés.)

Csekonics Endre gróf elnök ily értelemben mondja ki a határozatot s egyben felkéri a nagyszámban megjelent tagokat, kik valamennyien egyszersmind törvényhatósági bizottsági tagok is, hogy azon az ülésen, melyen a törvényhatósági bizottság ezen kérdéssel foglalkozni fog, valamennyien megjelenni sziveskedjenek.

Ezután Ifju Daniel Pal azon indítványt terjesztette elő, hogy a gazd. egyesület hivatalos helyiségébe vezettetsek be a telefon. Hangsúlyozza, hogy a gazdaközönségnek a gazdasági egyesülettel állandóan olyan természetű dolgai is vannak, amelyek legegyszerűbben telefonon intézhetők el. Ezen elintézés azonban rendkívül megnehezíti, hogy csak a más helyiségekben levő telefon utján lehet beszélni.

A javaslat általános helyesléssel egyhangulag elfogadtatt.

Miután több indítvány nem terjesztett elő, gróf Csekonics Endre elnök a közgyűlést a tagok általános lelkes éljenzése közepette bekezdette s fölkerítte a megjelenteket, hogy a gazdasági egyesület által Hofherr és Schrantz udvarában rendezett kukoricaszártépő-gép bemutatást együttesen tekintsek meg.

A kukoricaszártépő-gépek bemutatása.

A közgyűlés alkalmából a gazdasági egyesület kiváló módon sikerült kukoricaszártépő-gép bemutatást rendezett Hofherr és Schrantz nagybecskereki gépraktáránsk helyiségében, mely alkalmából Mac Cormick különböző nagyságu „Ohio” gépei és Kühne Ede által forgalomba hozott, különböző nagyságu „Ohio és Tornádó Shredder” gépek lettek működésben bemutatva, melyeket állandóan több száz főnyi gazda nézgetett nagy érdeklődéssel. A gépek munkája kitérő volt. Gazdáink a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak működésükről, sőt többen azonnal vásároltak is. Igy Csekonics Endre gróf megvásárolt egy Mac Cormick-féle 18-as Ohio gépet. A gépeket Ganz és Tarsa által erre az alkalomra szállított 3 benzínmotor és egy Hofherr és Schrantz-féle lokomobil tartotta üzemben.

A kukoricaszártépő-gépek bemutatásával kapcsolatosan egy egész gépkiallítás is volt rendezve, mely szintén megnyerte a gazdaközönség tetszését és érdeklődését.

Részükről kitűnően sikerült eszmének találni, hogy a gazdasági egyesület közgyűlése alkalmából ezen gépbemutatókat rendezte, melynek üdvös hatását nem lehet eléggé méltányolni, mert annak haszna meg fog nyilatkozni a gazdasági haladásban. A gazdasági egyesületet tehát ezen rendezésért is erkölcsi elismerés illeti.

HIREK

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

— Vizkereszt. Vizkereszt napját, a kettős jelentőségű ünnepnapot, mely a három királyok Betlehembe érkezésének és Jézus megkeresztelésének napját egyesíti, nagy kegyelettel ünnepeit meg a róm. kath. egyház. Igy péntek délután folyt le a szokásos vizszentelés, szombat délelőtt pedig ünnepi nagymise volt, amelyet német prédikáció előzött meg.

— A közizg. bizottság ülése. Torontálvármegye közizg. bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését a vármegyeházán dr. Dellimánics Lajos főispán elnöklésével. Az ülésről szóló részletes tudósításunkat lapunk holnapi számában közöljük.

— A megyei közegészségügyi bizottság ülése. A vármegyei közegészségügyi bizottság folyó hó 9-én délelőtt 11 órakor az alispáni kisteremben

ülést tart. Az ülés tárgya: A módosi közközbiz. ellenőri állásra beérkezett pályázati kérvények alapján kiválasztásra való javaslatétel.

— Szerb karácsonya. Tegnap és ma ünnepezték meg gör. kel. polgártársaink a karácsonyi ünnepeket, mely alkalmával egy a belvárosi, mint a váraljai-utcai gör. kel. templomban fenyves istentiszteletek voltak s a templomok zsufolasig megteltek ájtatos közönséggel. Holnap, kedden Isván vértanu napját is ünnepli a gör. kel. egyház s ekkor délelőtt 10 óráig kezdettel szentén ünnepi istentiszteletek lesznek.

— Katonakötelesek sorsuzása. A városi főjegyzői hivatal közhírré teszi, hogy az 1885-ik évi születésű nagybecskereki illetőségű katonakötelesek sorsuzásának kirosolása folyó hó 14-én, vasárnap délelőtt 9 órakor fog a városháza nagytermében megejteni.

— Dr. Pacséri Karoly távozása. Mint a hivatalos lap legutóbbi száma jelenti, a vallás-és közoktatásügyi miniszter dr. Pacséri Karoly Torontálvármegye érdemes kir. tanfelügyelőjét Mosonvármegyébe, Lang István mosonmegyei kir. tanfelügyelőt pedig Torontálvármegyébe kölcsönösen áthelyezte. Pacséri Karoly nemcsak vármegyénk nevelésügye körül szerzett magának kiváló érdemeket, de annak minden társadalmi mozgalmában is élénk részt vett s így körünkből való távozását csak teljes sajnálkozással vehetjük tudomásul.

A távozó kir. tanfelügyelőt távozása alkalmából élénk ovációban részesítette a vármegyei közizg. bizottság mai ülésén. Miután dr. Dellimánics Lajos főispán elnök bejelentette, hogy a kultuszminiszter rendeletileg értesíti a bizottságot Pacséri és Lang tanfelügyelők kölcsönös áthelyezéséről, a közizg. bizottság nében a távozó kir. tanfelügyelőnek buzgó munkásságáért köszönetét fejezi ki s kéri Pacsérít, hogy új állomáshelyén is tartsa meg őket jó emlékében. Dr. Pacséri Karoly melag szavakban mond köszönetet s egyben elmondja, hogy a négy esztendő alatt, melyet Torontalban töltött, mit végzett s konstatálja, hogy munkásságának sikerét főleg a főispán, a bizottság, valamint az összes közizg. hatóságok határozó támogatásának tudhatatja s ő támogatásért minden közizg. tanügyi és lelkesítő hatóságnak hála köszönetét fejezi ki. Babics József biz. tag röviden méltatja Pacséri buzgó munkáját, a melyet különösen a magyarság érdekében kifejtett s indítványozza, hogy a bizottság jgyzökönyvi köszönetét fejezze ki Pacséri tanfelügyelőnek itteni működéséért s egyben sajnálkozzon is irkassa be a jgyzökönyvbe a tanfelügyelő távozásáért. A bizottság egyhangulag csatlakozott Babics indítványához, amit a tanfelügyelő ismételten meghatóan köszönt meg.

— Névnap. Filkoviits Boldizsar tb. megyei főjegyző, társadalmi életünk a közkedveti tagja folyó hó 6-án, Vizkereszt napján tartotta névnapját, mely alkalmával számos ismerőse és jóbarátja kereste föl, akik elhalmozták jó kívánságaikkal. Különösen a „Harmonia” ferfidalárda, a melynek Filkoviits Boldizsar már évek óta agilis elnöke, részesítette az ünnepeket nagy ovációkban.

— A kulturstély. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület január 13-iki kulturstélye iránt napról-napra nő az érdeklődés a közönség körében, egy hogy a jelekből következtetve valóban ez lesz az idei farsang egyik legkiválóbb és legsikerültebb estélye. Az estély illusztris szereplői gróf Z. Bárdi Gabi asszonyt és Pekár Gyulát a vasutnál ünnepies fogadtatásban részesíti a rendező bizottság s egyáltalán gondoskodni fog arról, hogy jól érezzék magukat körünkbén. Az estélyre szóló meghívók egyrésze már széjjel ment, a másik részét pedig ma küldik szét. Ami elrészésből, vagy tévedésből meghívót nem kapna, de arra igényt tart, forduljon ez iránt Somlai János titkárhoz. Jegyek már most válthatók 3 koronával Mangold Lipót könyvkereskedésében Felülfizetéseket, tekintettel a kulturális célra, köszönettel fogad az egyesület.

— A „Good Templars” rend előadása. Örömmel tapasztaljuk, hogy az alkoholo ellenes mozgalom Nagybecskereken is mindig nagyobb és nagyobb tért hódít és az intelligencia, mely eddig az abstinentia ellen közönyös álláspontra helyezkedett, mindinkább belátja annak jogosult és szükséges voltát. A Good Templar-rend előadása a városház nagytermében szombaton és hétfőn, mindkét nap óriási közönség jelenlétében tartattak meg. Mindkét előadást dr. Dóczy Imre

az „Alkoholizmus” szerkesztője és a Rókus-kórház orvosa tartotta f. hó 6-án „Az alkoholizmus és sociologia” (munkákérdés) címmel. Dr. Fialowski Béla mint elnök, röviden fejtette az alkohol káros hatását minden tekintetben. Dr. Dóczy rámutat, mily káros hatással van az alkoholizmus nemcsak a munkás egészségére, hanem anyagilag, erkölcsileg és szellemileg hogy teszi tönkre és ezáltal határozottan megakasztja a munkások előhaladását. Mindezt igazán megdöbbentő statisztikai adatokkal igazolta. Folyó hó 7-én az „Alkohol káros hatása az egyén egészségére, különös tekintettel a faj fejlődésére” címmel. Dr. Dóczy élénken tárja elénk, mily romboló hatással van az alkohol az ember minden egyes szervére, különösen az agyra és idegrendszerre, mily káros az utódokra és ezáltal hogy degenerálódik a faj. A Good Templar-rend nagybecskereki páholyába újabbán szamosan jelentkeztek fölvetelre, így a többek közt Gróf Vilmos tanár és Borsodi Lajos.

— Adomány a kulturregyesületnek. A vármegye közszékei közül újabbán Mokrin község érdemes képviselőtestülete szavazott meg 20 korona adományt a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek, melyért az igazgatóság hála köszönetet fejezi ki.

— Öngyilkosság. Mint Elemérről jelentik, Rieder János odavagy jómódu gazda tegnapelőtt este kertjében egy gyümölcsösben felakasztotta magát. Hozzájártozó az egész éjjelen át keresték, de csak a hajnali világosság mellett vettek észre a kertben. A tett oka teljesen ismeretlen, mert Rieder semmiféle értesítést nem hagyott hátra. Eleméren általános részvételt keltett a jóra való, szorgalmas gazda tragikus sorsa.

— Szerb műkedvelők előadása a színházban. Ma este lesz a helybeli szerb ifjuság által rendezett műkedvelői előadás a városi színházban, mely alkalmával Szigigeti „A mam” című háromfelvonásos vígjáték kerül színre. Az egyes szerepek ismert, jó nevű díjtett ökö kezebe vannak téve, ami már előre is biztosítja a darab sikerét. Előadás után tánc lesz a „Korona”-szálló éttermében.

— Vadászmulatság. Folyó hó 4-én este a klári vadászarsaság, mint lapunknak írják, kedélyes estélyt rendezett, mely kitűnően sikerült. A sikerült mulatság értelmű szerzője a Klári község közszereketben álló jegyzője, ki is az egész közönség jókedvét annyira fokozta, hogy a jelenlevők csak a hajnal pirkadása után oszlottak szét. Hölgyek közül jelen voltak: Szabados Karolyné, Klein Henriks, Roth Józsefné, Mayer Maria, Pozojevich Tuti, Simon József stb. még igen jókedvű hölgyek. Az urak részéről a Mixch és Pozojevich családok tagjai voltak jelen nagy számmal.

— Ünnepi lövöldözés. Órési szokás ugyan, hogy az ünnepi hangulat pregránssabb kifejezésére az emberök u. n. diszlövéseket szoktak tenni nevezetesebb napokon. A távolasó helyeken ily esetekben alkalmazott mozsárpuffogatások ellen nem is igen lehet fogásokat csinálni, de a mit tegnap és te napelőtt műveltek a karacsonty ünnepő szerb legények, mégis már az abszurditások osztályába tartozik. Szamos panaszerkezett hoznak, hogy a szüntelen lövöldözés nyílt utcán a járókelők életbiztonságát folytonosan veszélyeztette, sőt egyizben — mint halljuk — hájzálon mult, hogy egy embert le nem lövtek. Felhívjuk erre a közbiztonságot veszélyeztető körülményre a rendőrség figyelmét s reméljük, hogy a jövőben a legszigorubbán fogják az életveszélyes utcai lövöldözéseket megiltani és megakadályozni.

Farsangi naptár.

- 1906. január 8. Szerb ifjak előadása a városi színházban.
- „ „ 13. A Torontálmegyei Közművelődési Egyesület estélye.
- „ „ 14. Közizg. tanfolyamhallgatók kedélyes estélye.
- „ „ 27. A szerb egyházi dalárda beszedája.
- 1906. febr. 1. Burestély a kaszinóban.
- „ „ 3. Az izr. nőegylet jelmezestélye.
- „ „ 24. A jótékony nőegylet estélye.

Irodalom.

* Tisza István grófról egyik kitűnő megfigyelő előkelősége azt mondta hogy „a gróf egyénisége általános körvonalaiban, egészen Alkibiadesznek felel meg. Ennek a híres görög férfinak az életörténetét az Endrei Zsolt-féle „A Világ Történelme” e heti száma kezdi el és a szokott kellemes, szórakoztató, könnyű előadásban bemutatja a híres férfi lelkét és érdékesen írja le a kort, amelyben Alkibiadesz élt. Kívánatra a munkából mutatványszámot ingyen és bérmentve küld „A Világ Történelme” kiadóhivatala, Budapest, VI. Aradi utca 8.

* A Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár 1906 évi január 1-én kiadott első számával a második évfolyama kezdődik két olyan kitűnő kézikönyv közlésével, melyet a közigazgatási hatóságok eddig alig nélkülöztek. Ezen valóban hézagpótló könyvek egyikét Doboss

Gábor sopronmegyei vághí körjegyző, az ismert nevű közigazgatási jogtudományi író írta, címe „A községi utági közigazgatás” és a községi utak kezelésére vonatkozó számtalan törvények, rendeletek, elvi kijelentések utvesztőjében nyújt megbízható útmutatást. A könyvhez az utágyre vonatkozó összes elvi határozatok és döntvények gyűjteménye van csatolva. A másik könyv szerzője Constatni Pál nagytapolcsányi szolgabíró, ki rengeteg szorgalommal, utólrhetetlen pontossággal betürendes alapon összeállította a közigazgatási ügyekre vonatkozó és 1867-től a mai napig érvényben levő törvények, rendeletek, elvi határozatok indexét, mindenütt feltüntetve, hogy az illető törvényes szabály mely gyűjtemény, mely oldalán található fel. A gyűjtemény címe „Közigazgatási Repertorium” és lezáródik 1905. október végével. Az utolsó iv kinyomatásáig előforduló változások azonban pótlólag ezen az utolsó iven „Pótlások és hibajavítások” cím alatt közöltetnek. A következő évek folyamain beállható változások pedig f. évi január 15 én kiadandó „Pótlékkal” lesz közölve. Ekként ez a „Közigazgatási Repertorium” folyton a tényleges jogállapot compassa lesz. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” ezen új, második évfolyama kibővült; amennyiben tekintettel a „Kérdések és feleletek” rovata iránti nagy érdeklődésre, hogy minél több kérdésre adhassanak nyílt választ, ez a rovat ezután terjedelmesebb lesz és a „Fölapon” ezután valamely aktuális, de tisztán szakzerű közigazgatási apróbb „vezérek” állandóan fog közölni. Ezen cikk 10—30 koronával díjazatik. Ezen honoráriumra bárki, bármikor pályázhatik. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” új évfolyama habár megbővült, előfizelési ára a régi marad. Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy órára egy korona. Legelőszerűbb az előfizetési díjakat a szerkesztő és kiadó: dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 74. sz. a II. em. 11. ajtó címére küldeni. Mutatvány-példányt szívesen küldenek az érdeklődőknek.

* A „Vállalkozók Lapja” közel három évtized óta közli hetenkint az ország műszaki híreit. Alig van város, vagy község, a melybe híradása el nem jutna. Minden mérnök, építőmester, gyáros, vállalkozó és fakeskedő pártolja ezt a megbízhatóság és érdekesség patinájával ékeskedő szaklapot. Szakemberek állanak az élén. Lakatos Lajos főszerkesztő, Sós Izor társ-szerkesztő ott állottak a lap bölcsőjénél s bevonták szövetségükbe Komor Merceit építész, aki, mint ők is, jól tudja, miye faj a hazai építőiparosnak, vállalkozónak és minden számban foglalkozik ez állapottal mely meggyőződéssel megírt cikkeiben. A „Vállalkozók Lapja” joggal mondhatja el magáról, hogy méltó versenytárs nélkül egyedül áll a maga nemében s hogy a vállalkozni, építeni szándékozó publikum számára nélkülözhetetlen. Olvasóink kérésére a lap kiadó-hivatala (Budapest, VIII. Kerepesi-ut 29.) szívesen küld mutatványszámot. A lap előfizetési díja negyedévenként csupán 4 korona.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Apponyi Nagybányán.
Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nagybányáról sürgönyzik, tegnap Apponyi Albert gróf ott járt a függetlenségi jelölt támogatására s ez alkalomból beszédet mondott, melyben azt hangoztatta, hogy ha a király kételkedik, hogy a mai parlament a nemzeti akaratot képviseli, forduljon a választóközönséghez. Szerinte a választási retortot előbb kell megcsinálni s azután oszlassák föl a parlamentet. Akkor a választás eredményét perdöntőül elfogadják. Azt mondotta továbbá, hogy a koalíció kész olyan békére, mely a fejedelem álláspontját tekintetbe veszi.

A nagybányai mandátum.
Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nagybányáról jelentik, hír szerint a koalíciós jelölt Földes ellen, Feilitzsch Artur báró földmívelési miniszter lép föl.

Pestvármegye közgyűlése.
Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pestvármegye törvényhatósága ma délelőtt közgyűlést tartott. A közgyűlésen megjelent Laszberg főispán Römer főjegyzővel. A főispánt az ellenék természetesen nagy zsvajjal fogadta, de Laszberg nyugodtan elfoglalta az elnöki

széket s a közgyűlést megnyitotta. A főispán azután kérte a bizottsági tagokat, hogy csendben legyenek, de mivel erre még nagyobb zsvajba törtek ki s tovább is rakoncátlankodtak, a főispán az ülést berekesztette s felszólította a bizottsági tagokat, hogy a termet hagyják el. Sajó rendőrkapitány is felszólítást tett ez iránt, mire a bizottsági tagok eltávoztak. Az ellenzékiek ezután a Sas-körbe vonultak s ott az alispán elnöklésével gyűlést tartottak, melyen megtagadták a belügyminiszternek a 65-ös bizottságot feloszlató rendeletének végrehajtását s elfogadtak egy indítványt a tisztviselők anyagi védelmére vonatkozólag.

Letartóztatott képviselők.
Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pozsgay Miklós és Héderváry Lehel képviselők át akarták törni a megyeházát körülvevő rendőri kordont. Mivel a képviselők a rendőrökkel erőszakoskodtak, mindkettőjüket letartóztatták.

Az angol király és a német császár találkozása.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentések megerősítik, hogy Edward angol király meglátogatja Berlinben Vilmos német császárt. A látogatás a legújabb jelentések szerint junius elején lesz.

Hírlapírók gyűlése.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vidéki hírlapírók szövetsége tegnap délután 5 órakor tartotta tisztújító közgyűlést az „Othton” írók és hírlapírók körének helyiségeiben. A közgyűlésen nagyszámmal vettek részt a tagok az ország minden részéből. A tisztújítás során egyhangulag megválasztották elnöké Száva Gyulát, alelnökké Barát Ármint, Bekefi Antalt, dr. Brájner Lajost és Lenkei Lajost. Titkár lett Palócz László, pénztáros Tömörkény István. Választottak azonkívül 45 igazgatósági tagot és 8 felügyelő-bizottsági tagot. A közgyűlés üdvözölte Barát Ármint kir. tanácsost új állásában s elparentálta az elhunyt Bródy Zsigmond szerkesztőt.

Bródy Zsigmond temetése.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az elhunyt Bródy Zsigmond szerkesztő, főrendiházi tagot ma délelőtt temették el óriási részvét mellett. A temetésen nagy közönség vett részt s megjelent a végtisztességre a politikai, irodalmi és művészi élet minden kitünősége.

A szerb-bolgár vámunió.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti táv.) Belgrádi jelentések szerint a szerb kormány elhatározta, hogy a szerb-bolgár vámunió kérdését félre teszi s nem terjeszti a skupstina elé.

Az orosz forrongás.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, tegnap ott a gyári negyedben egy csomó munk s és a katonaság között véres összeütközés volt, a melyben számos munkás és több katona megsebesült.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Moszkvai jelentések szerint, ott teljesen helyreállott a rend s az üzletforgalom szintén egész vonalon megnyílt.

Határidő-üzel.

Budapest, január 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az áruk nagyrészt változatlanok. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.20	—
Buza (1906. októberre)	16.80	—
Rozs (áprilisra)	14.12	—
Tengeri (májusra)	13.60	—
Zab (áprilisra)	14.44	—

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlések.

Január 14. A „Magyaritbebi községi hitelszövetkezet” közgyűlése.
Január 18. A „Szerbaracsi takarékpénztár részvénytársaság Törökbecsén” közgyűlése.
Január 20. A „Törökbecsei takarékpénztár” közgyűlése.
Január 21. A „Melencei takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
Január 21. A „Törökbecsei néptakarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
Január 21. A „Nagykomlósi népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
Január 21. Az „Első torontálszécsányi takarékpénztár mint részvénytársaság” közgyűlése.
Január 21. A „Törökbecse-aracsi segély- és hitelszövetkezet” közgyűlése.
Január 25. A „Második németeleméri takaré- és előlegszövetkezet” közgyűlése.
Február 4. Az „Antalfalvai járási takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zsombolyáról: (keskenyágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

13854. tkv. szám. 1905.

34—1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gróf Harnoncourt Félix, mint kiskoru gróf Harnoncourt Mária Lujza, Félix és Alice törvényes képviselője végrehajthatónak Lapadat Pável lukácsfalvai lakos végrehajtást szenvedő elleni 180 korona 12 fillér tökekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Lukácsfalva községi 152. sz. tkvben A + 1—2. sorsz. a. foglalt 266/a/82. és 241/33. hrsz. 1 hold 1475 négyszögöl területű ingatlanok 958 korona kikiáltási árban 1906. évi február hó 22-ik (huszonkettő) napjának délelőtti 10 órájkor Lukácsfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígértet senki sem tenne, az árverésre kifizető birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 95 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magyar kir. I. M. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1905. évi december hó 12-ik napján.

Rektorisz,
kir. törvénzi bíró.

